

Jak napsat úspěšný projekt

Manuál pro žadatele z programu LIFE 2014–2020

Verze září 2018

Ekoinovace (zejména zelené technologie) se stávají nejdůležitějším hnacím motorem konkurenceschopné ekonomiky založené na udržitelném pokroku. Komunitární program LIFE umožňuje financování ekoinovací nejen v průmyslu i zemědělství, ale též rozvíjet aktivity zaměřené na dlouhodobé udržení a podporu finančně nevyčíslitelné hodnoty čistého životního prostředí a stabilního klimatu.

Ministerstvo životního prostředí

Sestavilo Národní kontaktní místo programu LIFE v České republice: Odbor finančních a dobrovolných nástrojů, oddělení programů EU Ministerstva životního prostředí

Verze září 2018

life@mzp.cz

http://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life

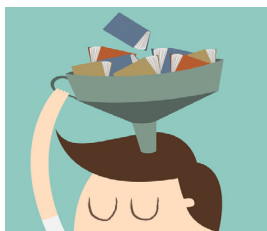
<http://www.program-life.cz/>

Tento dokument je výstupem projektu LIFE 14 CAP/CZ/000001 Czech LIFE.

Obsah

- 4 Co je LIFE
- 5 Cíl manuálu
- 5 Základní informace pro **plánování** přípravy projektu
- 7 Položení základů projektu: logické odůvodnění a strukturování (byznys-)**NÁPADU**
- 8 Rychlá doporučení pro vypracování projektového návrhu
PRŮVODCE psaním projektové žádosti do programu LIFE KROK ZA KROKEM
- 11 1. Ověřit si znalost anglického jazyka
- 11 2. Prostudovat výzvu a související dokumenty
- 11 3. Ověřit komplementaritu financování
- 12 4. Prozkoumat elektronický formulář žádosti a pokyny pro žadatele (*Application guide*)
- 12 5. Vyplnit formulář **B1: SUMMARY DESCRIPTION OF THE PROJECT**
- 12 6. Typy projektů
- 14 7. Detailní plánování s partnery a zainteresovanými subjekty
- 15 8. Identifikace rizik
- 15 9. Vytvořit první návrh rozpočtu
- 17 10. Dokončit první návrh projektu
- 17 11. Podat žádost o národní kofinancování (volitelně)
- 17 12. Vlastní hodnocení projektu podle evaluačních kritérií a poslední úpravy projektu
Porovnejte vaši žádost s obvyklými důvody k zamítnutí žádostí v evaluační fázi
- 19 13. Pošlete předkládaný návrh projektu MŽP ČR k připomínkování (volitelně)
- 20 14. Vlastní závěrečná kontrola projektové žádosti a povinných příloh
- 20 15. Podání projektu na stránkách EK
- 21 16. Čekání na výsledky hodnocení vašeho projektu
- 22 Doporučení na závěr
- 23 Výhody a nevýhody programu LIFE

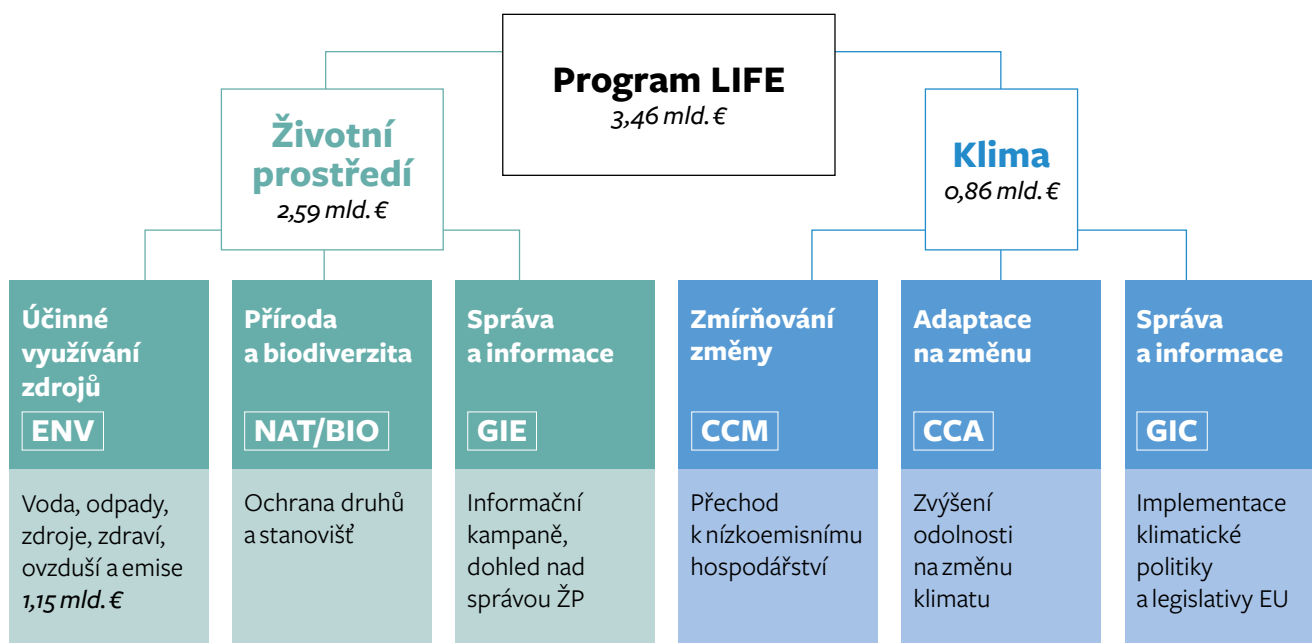
Co je LIFE

Program LIFE je již od roku 1992 nástrojem EU umožňujícím financovat aktivity, které souvisejí s životním prostředím a klimatem. Cílem programu je přispět k rozvoji nízko-emisního hospodářství, které efektivně využívá zdroje a je odolné i ohleduplné vůči klimatu, a přispět k ochraně a zlepšení stavu životního prostředí a biodiverzity. Objem dostupných prostředků činí 3,46 miliardy EUR pro období 2014–2020.

Ucházet se o tyto prostředky může každý, kdo je přesvědčen, že jeho projekt přispěje k ochraně životního prostředí či klimatu. Avšak získat tyto prostředky znamená připravit opravdu velmi dobře promyšlený a propracovaný projekt s převažujícím inovativním nebo demonstračním obsahem.

Struktura programu

Program LIFE je primárně zaměřen na financování ochrany přírody a biologické rozmanitosti, zejména na území sítě Natura 2000. Vedle toho podporuje projekty zaměřené na testování pilotních řešení s příznivým dopadem na životní prostředí ve všech jeho složkách – v oblasti nakládání s odpady, využívání přírodních zdrojů, ochrany vod, ovzduší a klimatu. V neposlední řadě umožňuje financovat projekty na podporu řízení životního prostředí a cíleně zaměřené informační kampaně s přímým dopadem na zlepšení stanoveného environmentálního problému. Z hlediska struktury je rozdělen do dvou podprogramů – Podprogram životní prostředí a Podprogram klima, z nichž každý obsahuje tři prioritní oblasti. Každá z prioritních oblastí má definované tematické priority, přičemž pro každou z nich jsou stanovena projektová témata.

LIFE klade důraz na replikovatelnost/přenositelnost, dlouhodobou udržitelnost a evropskou přidanou hodnotu výsledků projektu. Nejčastěji jde o pilotní nebo demonstrační projekty, prioritu mají projekty, které zavádějí řešení do praxe, testují, hodnotí a šíří aktivity, metody či přístupy, které jsou v EU nové či neznámé.

Cíl manuálu

Tento manuál je určen pro všechny, kteří se budou podílet na přípravě projektové žádosti do výzvy programu LIFE. Má pomoci představit základní pravidla programu a být průvodcem jeho zákonitostmi tak, aby se žadatelé mohli více soustředit na samotnou **ideovou podstatu** jimi připravovaných projektů – takto je laděna jeho první část, na níž pak formou postupných kroků navazuje potenciální scénář vypracování projektu. Manuál zdůrazňuje zejména problematické body přípravy žádosti a nastiňuje **ideální** konstelaci faktorů potřebných pro přípravu i realizaci projektu. Není textem, který má žadatele od programu odradit, naopak zdůrazňuje, že bez proniknutí do zákoutí programu a pečlivé přípravy projektového návrhu se podstatně snižují žadatelovy šance na úspěch – proto se je snaží maximalizovat.

Upozorňujeme, že Ministerstvo životního prostředí ČR – národní kontaktní místo pro program LIFE v ČR – zastává roli čistě poradního subjektu, a konečné rozhodnutí o udělení finančních prostředků náleží donorovi a zároveň evaluátorovi projektů – Evropské komisi (EK).

V rámci programu se rozlišují „**tradiční projekty**“: Projekty pro osvědčené postupy, Demonstrační projekty, Pilotní projekty, Projekty pro informace, povědomí a šíření, **nové typy projektů**: Integrované projekty, Projekty technické podpory, Přípravné projekty a **finanční nástroje**: Nástroj financování přírodního kapitálu, Soukromé financování pro energetickou účinnost¹. Podrobněji viz krok 6. *Typy projektů.*

Tento manuál je věnován zejména „tradičním projektům“, ale svým univerzálním záběrem poslouží i při přípravě nových typů LIFE projektů.

Základní informace pro plánování přípravy projektu

Projektová témata/politické priority

Zaměření projektu na specifická témata či priority při hodnocení zásadně zvýhodňuje každou projektovou žádost. Více viz krok 2. *Prostudovat výzvu a související dokumenty.*

Fáze (byznys-)nápadu

Před vlastním zpracováním projektu se podívejte na [databázi již implementovaných projektů](#)². Jedním ze způsobů, jak Evropská komise a její experti hodnotí míru inovativnosti vašeho projektu, je jeho srovnání s projekty uvedenými v této databázi. Získáte zde přehled o projektech, které Evropská komise podpořila, inspiraci, jak si navolit a poskládat projektové aktivity a užitečné informace o výsledcích jiných projektů, které můžete dále využít pro svou práci. Ptejte se realizátorů.

Komplementarita programu LIFE:

Program LIFE nepodporuje projekty, které mohou být financovány z jiných finančních nástrojů Evropské komise (včetně národních operačních programů) – více viz [Přehled programů komplementárních k programu LIFE](#)³. Je však výhodou, pokud má žadatel zkušenosti s realizací projektů, které svým za-

¹ LIFE umožňuje také financování **provozní činnosti neziskových organizací** zaměřených na mezinárodní spolupráci v oblasti životního prostředí či klimatu a naplňování cílů Unie. Od roku 2015 mohou neziskové organizace žádat o operační grant na 2 roky. Výzva bývá každoročně vyhlášována v květnu a ukončována v červenci. Více informací <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/ngos/index.htm>

² <http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

³ http://www.mzp.cz/cz/prehled_programu_life

měřením korespondují se zamýšleným projektem, a to zejména, pokud navazuje na výsledky projektů financovaných s podporu EU. Kofinancování projektů z národních zdrojů je možné.

Délka projektu

Není předem určena. Musí být dostatečně dlouhá, aby mohly být dokončeny všechny aktivity navržené v projektu a bylo dosaženo jejich cílů. Proto většina projektů trvá 2–5 let. Projekt lze zahájit zpravidla nejdříve v červenci následujícího roku – dle harmonogramu stanoveného Evropskou komisí⁴.

Finanční objem projektu

Není určen minimální rozpočet projektu. Evropská komise preferuje financování velkých, ambiciózních projektů. Typický udělený grant dosahuje 1–3 milionů EUR.

Finanční příspěvek EU

Maximální míra spolufinancování (podpory) pro „tradiční projekty“ činí **55%** pro období **2018–2020**, pro období **2014–2017** to bylo **60%**. Projekty v prioritní oblasti Příroda a biodiverzita však mají míru spolufinancování **60%** pro celé období **2014–2020** a až **75%**, jsou-li zaměřeny na prioritní druhy nebo stanoviště.

Finanční příspěvek MŽP

MŽP zpravidla každoročně vyhlašuje výzvu na národní kofinancování tradičních projektů, které podporí Evropská komise. Národní kofinancování pro rok 2016 může obvykle činit **max. 15%** z celkových způsobilých nákladů projektu a zároveň ne více než **10 mil. Kč** na jeden projekt. Podrobněji viz krok 11. *Podat žádost o národní kofinancování (volitelně).*

Časový harmonogram pro přípravu projektu

Očekávejte, že přípravou projektu od první myšlenky po podání žádosti strávíte 6+ měsíců. Výzva včetně elektronického formuláře žádosti bývá otevřená od přelomu května/června do září/října. Vývoj žádosti samotné je již projektem, který vyžaduje kapacity žadatele i partnerů. Vytvořte si tým! Klíčové vlastnosti projektového týmu: odbornost, pohotová práce, flexibilita a trpělivost.

Vhodná role při psaní projektu (pouze orientační příklad)	Odhadovaný čas
Technický vývojář projektu (projektový manažer/oborový specialista)	2–8 týdnů
Konzultant – znalec programu LIFE a dalších dotačních titulů	1–4 týdny
Konzultant pro veřejné zakázky (zelené zakázky)	0,5–1 týden
Sepisovatel projektu	2–8 týdnů
PR konzultant/socioekonomický geograf/sociolog (specifikace a zapojení zainteresovaných subjektů a cílové skupiny, diseminační aktivity, analýza socioekonomického přínosu projektu)	0,5–2 týdny
Finanční manažer	0,5–3 týdny
Právní podpora (vazba projektu na legislativu, strategie a cíle v dané oblasti, partnerské smlouvy)	0,5–2 týdny
Překladatel (volitelný překlad projektu do angličtiny)	1,5–3 týdny

⁴ Většinou na podzim téhož roku se koná tzv. kick-off meeting pro všechny nové projekty – pokud je datum zahájení projektu příliš pozdní (např. k začátku roku následujícího), náklady na účast na něm nejsou uznatelnými. Místem konání je zpravidla Varšava nebo Budapešť.

Položení základů projektu: logické odůvodnění a strukturování (byznys-)NÁPADU

Na půlstranu si pro sebe zodpovězte otázky:

- Na jaký **ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉM** reagujete vaším projektovým záměrem?
- Jaké jsou vaše **CÍLE na cestě k vyřešení** tohoto problému?
- Jaké je vaše **INOVATIVNÍ řešení/přístup**?
- S kým, jak, kde, kdy a za kolik může být projekt realizován?

Nyní se zamyslete, zda LIFE je ten nejvhodnější finanční nástroj pro vás.

Pro rozpracování osnovy projektového návrhu využijte následující otázky:

PROČ vznikl problém?

Definujte **příčinu problému**⁵ a zvažte, proč by měla být řešena na úrovni EU.

JAKÝ je ideální stav?

Definujte jasné **cíle projektu** ve vztahu k definovanému problému: obecné, dlouhodobé i specifické a **dosazitelné během** projektu (problém nelze definovat příliš široce).

ČEHO chci dosáhnout/JAK problém odstraním (zmírním)?

Definujte si, co způsobilo environmentální problém, stanovte si způsoby, jak tyto příčiny odstranit a s jakými **výsledky**: očekávané výsledky musí být **kvantifikovatelné**.

Výsledky musí být finančně adekvátní (value for money) i významné pro řešení problému – mít transformační dopad (nelze-li zvládnout problém vlastními silami, musí projekt navrhnout systémová opatření – využít své výsledky pro návrh úpravy politiky či legislativy, která potřebný dopad bude mít).

JAK dosáhnou cíle?

Definujte **aktivity**, které musí být jasně propojeny s výsledky a cíli reagujícími na problém a zároveň přinášet inovaci či demonstrovat nejlepší řešení (viz krok 6. *Typy projektů*). Pro každou aktivitu si stanovte viditelné indikátory (předpoklady pro splnění cílů – hlavní i pomocné) včetně metod jejich průběžného sledování.

Specifikujte činnosti/strategie vedoucí k **přenositelnosti** získaných výsledků (jak přispějete k tomu, aby byl váš projekt využit jinde?), **dlouhodobé udržitelnosti a evropsky přidané hodnotě** (např. víceúčelovost, mezinárodní přesah a využití výsledků jiných dotačních programů) projektu.

KDO?

1. Definujte **zodpovědnosti a role partnerů (včetně jejich finančního závazku)** i nezbytných zaměstnanců, s nimiž budete spolupracovat pro dosažení projektových cílů – strukturujte řízení projektu, odsouhlaste si vzor partnerské smlouvy.
2. **Jednejte se zainteresovanými subjekty**. (Které strany mohou mít z vašeho projektu prospěch? Se kterými subjekty budete potřebovat během projektu spolupracovat?)
3. Poznejte a správně **definujte cílovou skupinu** projektu (veřejnost/subjekty – komu jsou určeny výsledky?).

⁵ Pomozte si metodikou PROBLEM TREE ANALYSIS, viz např. <https://www.sswm.info/planning-and-programming/decision-making/situation-and-problem-analysis/problem-tree-analysis>

KDY?

Vytvořte časový plán aktivit – zaměřte se na konečné termíny výsledků a milníky projektu. Počítejte se 3–6měsíční rezervou. Dokončit realizaci projektu dříve je mnohonásobně snazší než jej prodlužovat.

ZA KOLIK?

Alokujte finanční prostředky na aktivity – vypracujte podrobný finanční scénář pro každou aktivitu. Náklady pouze nepředpokládejte, ale **ověřujte si je!** Hodnotí se efektivita vynaložených nákladů vzhledem k dopadu projektu.

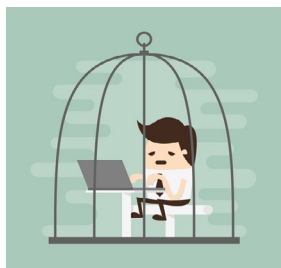
KDE?

Vymezte projektové území, které přímo souvisí s definovaným problémem (nezapomínejte na specifické mapy).

Kvalita projektové osnovy ovlivní celou kvalitu projektu! Viz též krok 5. Vyplnit formulář B1: SUMMARY DESCRIPTION OF THE PROJECT.

Rychlá doporučení pro vypracování projektového návrhu

Environmentální problém

Zajistěte jasné a logické propojení projektem řešených **environmentálních** hrozeb a **problémů s jeho cíli, aktivitami a očekávanými výsledky (dopady)**, které musí být **měřitelné**. Polopatiisticky popište aktuální environmentální problém, přičemž podložte svá tvrzení a vysvětlete souvislosti. Využijte statistické údaje/veřejně dostupná data.

Uved'te, v jakém směru Vámi navržená řešení přispívají k naplňování příslušné evropské politiky (např. nařízení EK), případně popište nedostatky současné národní i unijní legislativy (v tom případě by měl projekt přispět k jejímu rozvíjení).

Demonstrační/innovativní prvky návrhu

Vysvětlete, jaký je inovativní přínos vašeho projektu a prokažte, že inovace dosud nebyla aplikována někde jinde, zejména na území EU – v tomto případě prokazujete, že realizujete pilotní projekt.

Dobře popište, které způsoby řešení (v použití metod, technologií, technik) nejsou v daném kontextu běžné – v tomto případě prokazujete demonstrační aspekt Vašeho projektu.

Struktura a přehlednost textu návrhu

Uvědomte si sílu prvního dojmu – **strukturujte čtivý „text“ žádosti a formátujte jej** tak, aby se v něm hodnotitel snadno vyznal a měl možnost plynule proniknout do jeho celkové potřeby od úvodní a jasně formulované nosné idey (problém ► inovace/přenos osvědčených postupů) ke všem podrobnostem.

Dodržujte konzistentnost termínů, zkracujte a zahušťujte text (používejte číslice, podtržení a tučný typ písma a doplňující přílohy: tabulky, mapy, grafy, obrázky, fotografie nebo organigramy).

Váš projekt je start-up/business case! Vytvořte si logický rámec projektu např. pomocí https://en.wikipedia.org/wiki/Business_Model_Canvas nebo <https://canvanizer.com/choose-canvas>.

Při psaní projektového návrhu dbejte rovněž na dostatečnou míru **podrobnosti**, která umožní váš záměr zhodnotit. Plně **vysvětlete**, co navrhuje. Mnoho návrhů selhává v míře detailu ve formuláři B2, který popisuje projekt a řešený problém.

Podrobně vysvětlete **relevanci návrhu vzhledem k politice EU** (jednotlivým právním dokumentům), a proč má být problém řešen na úrovni EU. U návrhů se hodnotí **evropská přidaná hodnota**, která je během evaluace ohodnocena až 50 body ve čtyřech různých kategoriích (více viz Evaluation Guidelines). Pokud má navíc projekt **zahraničního partnera a zahraniční dopad**, odráží se to na vyšším bodovém zisku při hodnocení žádosti.

Aktivity

Zajistěte, aby očekávané výsledky vedly ke změně stavu životního prostředí **již v průběhu projektu!**

Každý cíl má sadu aktivit, které vedou k jeho naplnění. Každá aktivita má sadu úkolů – **sub-aktivit** – potřebných k jejímu dokončení. Aktivity nesouvisející s celkovým cílem do projektu nepatří.

Pečlivě navrhnete a popište aktivity tak, aby byla možná kontrola jejich způsobilosti a efektivity nákladů. Všechny aktivity by měly prokázat **proč, jak, kým, kde a za kolik** budou provedeny.

Popište jakékoli předpokládané obtíže v daném kontextu, například s implementací a publicitou (např. nezáměr cílového publika) a vysvětlete, jakou alternativu zvolíte, pokud nastanou. Snížíte tak míru rizika proveditelnosti projektu a výrazně zvýšíte jeho šance na přijetí.

Poskytněte kvalitativní a kvantitativní indikátory pro každou aktivitu a naplánujte průběžný monitoring. Ujistěte se, že aktivity mají nutný záběr i délku k dosažení výsledků a zamýšleného dopadu.

Zajistěte si dostatečné zdroje a naplánujte aktivity pro monitorování postupu projektu. Očekávané výsledky by měly být dobře předpovězeny, detailně popsány a kvantifikovány.

Nezapomínejte na potřebná povolení, licence, souhlasy vlastníků půdy nebo ochranu duševního vlastnictví.

Identifikujte/vytvořte jiné finanční zdroje, které by mohly zajistit **udržitelnost** výsledků projektu po jeho skončení (kontrola projektu může přijít i 5 let po jeho skončení a k evaluaci může dojít po 5-10 letech).

Zainteresované subjekty/cílové skupiny

Získejte na svou stranu stakeholdery (zainteresované subjekty) ještě před podáním návrhu. Poznejte ty, s nimiž budete muset spolupracovat pro dosažení cílů projektu.

Detailně popište roli stakeholderů v projektu (kdo, jak a v jakém rozsahu se bude podílet). Ověřte možnost participace národních i nadnárodních subjektů. Prokažte, že mají na projektu zájem předloženým dobrozdáním (letter of intent).

Zdůvodněte výběr cílové skupiny pro šíření výsledků projektu, popište současnou úroveň její informovanosti v dané oblasti. Stanovte si komunikační strategii – jakým způsobem budete šířit osvětu. Poznejte také své konkurenty. Navzájem se doplňujte a/nebo s nimi přímo spolupracujte.

Management

Představte hierarchii řízení projektu – organigram, z něhož vyplývá, že koordinující příjemce a jeho projektový manažer řídí celý projekt. Jasně popište oblasti zodpovědnosti na jednotlivých úrovních řízení.

Zajistěte, aby byl vztah mezi projektovými partnery jasně definován a pochopen. Prokažte, že partneři projektu mají dostatečné technické kapacity a know-how pro dosažení očekávaných výsledků projektu.

Rizika a eventuality

Popište všechna rizika v globální i lokální rovině, zejména ve vztahu k aktivitám. Je podchyceno riziko celkového selhání projektu? Zajistěte, aby plán alternativního postupu pokryl všechny relevantní oblasti. Neopomínejte politická, sociální a ekonomická rizika! Dobře si naplánujte přípravné aktivity, které budou minimalizovat potenciální potíže v dalších fázích realizace projektu. Naplánovali jste si

dostatečnou časovou rezervu na začátku projektu k jeho zahájení i na jeho konci k sepsání závěrečných zpráv (pro obdržení závěrečné platby)? Dejte oběma etapám více času. Projekt sice může skončit dříve, ale prodlužovat jeho délku je obtížné.

Role partnerů v projektu

Realizovat projekt bez odpovídajících partnerů zpravidla nelze, i když partnerství není podmínkou. Partnerství musí být efektivní a přínosné. Do projektu musí být zahrnuti pouze takoví partneři a činnosti, které jsou nezbytné pro dosažení jeho cílů.

Všichni žadatelé jsou společně a nezávisle zodpovědní za realizaci projektu vzhledem k donorovi – Evropské komisi. Uřídit celou partnerskou strukturu je náročné – doporučujeme max. 5 partnerů.

Zvažte, zda každý z partnerů svým finančním závazkem (též prací zaměstnanců) vyjadřuje odhodlání naplnit projektové cíle. Každý partner se musí podílet na realizaci aspoň jedné aktivity. Finanční podíly (vklady) partnerů (tzv. přidružených příjemců) do projektu by měly odpovídat jejich zodpovědnosti a objemu práce.

Využijte sponzory: subjekty, které se nepodílejí na implementaci aktivit, mohou sponzorovat realizaci projektu jako tzv. kofinancující subjekty. Pozor: příspěvky in-kind (věcné/výměna zboží nebo služeb) nejsou způsobilé.

Neopomíjejte, že velkou výhodou při hodnocení je realizace projektu v partnerství se zahraničním subjektem/subjekty. Nicméně aktivity v zemích mimo EU jsou způsobilé, jen pokud zvyšují efektivitu intervencí, které probíhají v členských státech EU.

V případě, že se na vašem projektu podílí veřejné instituce, musí být celkový příspěvek všech veřejných institucí do projektu alespoň o 2 % vyšší než součet nákladů na mzdy stálých zaměstnanců zaměstnaných na projektu.

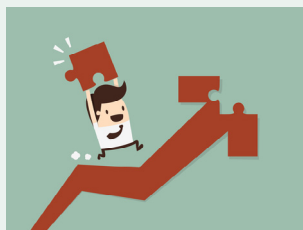
Toto pravidlo se nevztahuje na dodatečné zaměstnance, jejichž smlouva (nebo obnovení smlouvy) je podepsána po podepsání projektové smlouvy a vztahuje se konkrétně k dotčenému projektu LIFE.

Co je socioekonomický přínos projektu?

Jde o pečlivou analýzu toho, jaký předpokládaný dopad bude mít realizace projektu v místě/regionu na společnost, zaměstnanost či vznik pracovních míst a podnikatelských příležitostí (např. v ekoturismu), případně odstranění socioekonomické izolovanosti regionu, zvýšení jeho atraktivity a současně s tím udržitelného způsobu života obyvatel (zejména na vsi), příležitosti v hospodářství, a to z hlediska dopadu na cílové skupiny obyvatel, výsledky projektu i jeho celek. Monitoring socioekonomického přínosu projektu je součástí povinných monitorovacích aktivit. Analýza a měření socioekonomického přínosu mohou být sub-aktivitou, která bude řešena externí službou.

Při **analýze ekosystémových služeb** využijte evropskou metodiku [Methodology on Mapping and Assessing Ecosystems and their Services](#) agreed at European level within action 5 of the Biodiversity Strategy.

Jak může váš projekt vyniknout?

Vedle kvalitně zpracované odborné stránky projektu a dodržení všech formálních kritérií je třeba se zaměřit na: přenositelnost projektu, široké využití jeho výsledků, přeshraničních dopad a mezinárodní spolupráci (aktivitou cílenou na aktivní vyhledávání potenciálních zájemců a přípravu půdy pro jeho přenos), využití výsledků vzniklých v rámci projektů podpořených z programu Horizont 2020 a rámcových programů, odůvodnění nákladů, udržitelnost projektu,

synergii s jinými politikami a cíli EU, víceúčelovost projektu, využití metodiky zelených zakázek, uhlíkovou stopu, spolupráci se stakeholdery a socioekonomický přínos.

PRŮVODCE psaním projektové žádosti do programu LIFE KROK ZA KROKEM

1. Ověřit si znalost anglického jazyka

Všechny formuláře a pokyny jsou v anglickém jazyce. Proto je důležité ovládat anglický jazyk na takové úrovni, aby žadatel úplně pochopil každou instrukci ve formuláři žádosti či v pokynech. Bez dostatečného pochopení instrukcí není možné připravit úspěšný projekt. Projekt je možné kromě formulářů v části A a B1 napsat celý v češtině, ale instrukce uvedené v pokynech musí být dodrženy. Veškerá následná projektová komunikace, reportování atd. budou probíhat pouze v angličtině.

Předkládáte-li projekt rovnou v angličtině, nemusíte překládat všechny finanční přílohy (auditní zpráva, roční uzávěrka, výkaz zisku a ztrát) – pro urychlení hodnocení pomůže překlad jejich nejdůležitějších částí. (Finanční přílohy se týkají neveřejných subjektů, a to jen koordinujících příjemců.)

2. Prostudovat výzvu a související dokumenty

Najděte a přečtěte si výzvu na <http://ec.europa.eu/environment/life/> nebo na http://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life, kde si stáhnete Nařízení LIFE 2014–2020 a Víceletý pracovní program, v němž jsou pro Podprogram životní prostředí uvedeny jednotlivé oblasti podpory a tematické priority vymezující tematickou způsobilost projektů a dále doporučená **PROJEKTOVÁ TÉMATA**, která představují preferované oblasti pro udělování podpory z programu LIFE.

V Podprogramu klima se namísto projektových témat rozlišují tzv. **POLITICKÉ PRIORITY EU**, které jsou uvedeny v Guidelines for Applicants (LIFE Climate Action) platných pro výzvu v daném roce.

Pokud se projekt nehodí do žádné z TEMATICKÝCH PRIORIT/OBECNÝCH RÁMCŮ (uvedeny v rámečcích výše odkazovaného dokumentu), je lepší v přípravě projektu nepokračovat. Pokud žádost do Podprogramu ŽP neodpovídá projektovému tématu, ztrácí při hodnotícím procesu až 10 bodů ze 100. Pokud žádost do Podprogramu klima neodpovídá politické prioritě EU, ztrácí důležité body ve 4. hodnocené kategorii „Přidaná hodnota pro EU: rozsah a kvalita příspěví ke specifickým cílům prioritních oblastí obou podprogramů LIFE“.

3. Ověřit komplementaritu financování

Ověřte si, zda není možné celý projekt nebo jeho část financovat z jiných finančních nástrojů EU než z LIFE. Více viz [Přehled programů komplementárních k programu LIFE](#)⁶.

Platí pravidlo, že nástroj LIFE má podpořit pouze takové aktivity, které nelze financovat z jiných finančních zdrojů EU – má tak být komplementárním/doplňujícím nástrojem k jiným zdrojům finanční podpory. Pokud se zjistí, že velkou část aktivit nebo celý projekt lze financovat z jiných **unijních** zdrojů než z LIFE, nedoporučuje se takový projekt podávat, protože nebude v rámci tohoto nástroje schválen.

Pokud žadatel zjistí a v žádosti s využitím výše odkazovaného dokumentu zdůvodní a popíše, že se jím plánované aktivity z jiných zdrojů EU financovat nedají, může přejít k dalšímu kroku. Kofinancování rozpočtu projektu ze zdrojů ČR (národní programy) je možné.

Výhodu mají projekty, které navazují na výsledky dosažené v rámci jiných projektů financovaných s podporou EU nebo jiných zdrojů. Vyzdvihněte svou předešlou aktivitu, která svým zaměřením koresponduje s předkládaným projektem!

⁶ http://www.mzp.cz/cz/prehled_programu_life

4. Prozkoumat elektronický formulář žádosti a pokyny pro žadatele (Application guide)

Založte si účet na webové stránce EK: <https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb/> a projděte si SPRÁVNÝ formulář žádosti o grant i pokyny pro žadatele o grant dostupné na odkazech uvedených v kroku 2.

Zběžné seznámení se s formuláři a pokyny Vám poskytne potřebnou představu o složitosti formulářů a časové i odborné náročnosti vypracování projektu LIFE, která je násobena doporučením podat celý projekt v angličtině.

Při vlastní tvorbě projektového návrhu si důkladně a opakovaně pročítejte instrukce k vyplnění formulářů, podle nich si dělejte poznámky pro vyplňování jednotlivých částí elektronické žádosti a postupně vyplňujte formuláře a tabulky. Některé požadavky mohou žadatele odradit od podání projektu, proto je nutné si pokyny prostudovat včas.

5. Vyplnit formulář B1: SUMMARY DESCRIPTION OF THE PROJECT

Na základě konceptualizace vašeho **nápadu** s pomocí výše zmíněných nástrojů do formuláře B1 sepište stručné logické shrnutí projektu, které bude zároveň jeho osnovou. V tomto shrnutí uveďte **cíle** projektu, k nim se vážící **aktivity**, které propojte s očekávanými výstupy a **výsledky**, které by měly být pokud možno kvantifikovatelné. Tento formulář může být klíčovým pro rozhodnutí odpovědných osob o podpoře Vašeho projektu. V předkládané žádosti musí být formulář vyplněn také v ANGLIČTINĚ.

6. Typy projektů

Po definování základního zaměření projektu zvolte typ projektu – dle jeho charakteru.

Bude projekt využívat nejmodernější a nejvhodnější techniky a osvědčené postupy? Bude zavádět do praxe a vyhodnocovat přístupy, které jsou v daném kontextu neznámé? Uplatní techniku či metodu, která je zcela nová a bude možné ji přenést jinam? Nebo bude především šířit informace a povědomí o konkrétním problému konkrétní cílové skupině? Pak si zvolte mezi tradičními typy projektů.

Projektová logika znovu a v kostce

Začít definováním problému.

Popište problém, který chcete projektem řešit. Položte si otázku: Jaký nepříznivý stav chci projektem řešit? Správně definovaný problém a cíl je základem správné stavby projektu i jeho úspěchu. Problém by neměl být definován příliš široce – to totiž znemožňuje jeho řešení jedním projektem.

Z definice problému odvodit hlavní cíl a vedlejší cíle projektu, které chce žadatele projektem dosáhnout.

Cíle je nutno kvantifikovat! Cíl musí být formulován tak, aby z něj bylo patrné, v jakém rozsahu přispěje k odstranění identifikovaného problému. Cíl, který přímo neřeší problém, není správně definován.

Definovat příčinu problému

Položte si otázku: Co je příčinou? Co způsobilo tento stav, tento problém? Definice příčiny problému Vám pomůže správně zvolit aktivity projektu (= způsob, jak řešit daný problém) a cílové skupiny, na které budete svými opatřeními cílit, abyste odstranili příčiny zvoleného problému.

Vytvořit stručný seznam nejvýznamnějších aktivit projektu a stručně je popsat.

Aktivity musí být formulovány tak, aby přímo přispěly k naplnění hlavního nebo vedlejšího cíle. Každá aktivita musí řešit definovaný problém a svými výsledky přispívat k naplnění aspoň jednoho z cílů. Pro každý z definovaných cílů musí být definována aspoň jedna aktivita a jeden výsledek.

Typy tradičních projektů

Projekty pro osvědčené postupy/ dobré praxe (best practice)

Uplatňují vhodné, ekonomické a nejmodernější techniky, metody a přístupy zohledňující specifický kontext projektu.

Demonstrační projekty

Uvádějí do praxe, testují, vyhodnocují a šíří akce, metodiky nebo přístupy, které jsou nové nebo neznámé v daném kontextu projektu, například v kontextu geografickém, ekologickém, socioekonomickém, a které by bylo možné uplatnit někde jinde za podobných okolností.

Pilotní projekty

Uplatňují techniku nebo metodu, která nebyla nikdy a nikde uplatněna ani testována, nabízí potenciální výhody související se životním prostředím nebo klimatem v porovnání s aktuálním osvědčeným postupem a lze ji následně uplatnit ve větším měřítku v podobných situacích.

Projekty pro informace, povědomí a šíření (informační)

Podporují komunikaci, šíření informací a zvyšování povědomí v podprogramech životní prostředí i klima.

Maximální míra spolufinancování (MMS) ze zdrojů EU pro tyto čtyři typy projektů činí **55%** pro období **2018–2020** (pro období **2014–2017** to bylo **60%**). Projekty ochrany přírody a biodiverzity programu LIFE však mají míru spolufinancování 60% pro celé období 2014–2020 a až **75%**, jsou-li zaměřeny na prioritní druhy nebo stanoviště. (MMS se vztahuje k roku podání žádosti a je platná po celou dobu projektu.)

Pozor, každá prioritní oblast má předurčeny způsobilé typy projektů! Některé projekty však mohou aplikovat prvky více typů projektů.

Podprogram	Prioritní oblast	Způsobilé typy projektů
Životní prostředí	ENV – Životní prostředí a účinné využívání zdrojů	demonstrační, pilotní
	NAT/BIO – Příroda a biologická rozmanitost	dobré praxe, demonstrační, pilotní
	GIE – Správa a informace v oblasti životního prostředí	informační
Klima	CCM – Zmírňování změny klimatu	dobré praxe, demonstrační, pilotní
	CCA – Přizpůsobování se změně klimatu	dobré praxe, demonstrační, pilotní
	GIC – Správa a informace v oblasti klimatu	informační

Nová řada projektů

Nová řada projektů a finanční nástroje se týkají specifitějšího okruhu žadatelů: státních institucí, neziskových organizací s mezinárodními aktivitami nebo investorů očekávajících zisk. Aktuální informace k níže uvedeným typům projektů naleznete na <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life.htm>.

Zastupujete veřejnou instituci s velkými ambicemi, mezinárodním přesahem aktivit a vhodnými kontakty v soukromé sféře, neziskovém sektoru a státní správě? Navažte spolupráci s příslušným odborným útvarem MŽP a vypracujte společně projekt technické asistence pro vytvoření integrovaného projektu nebo se spolupodílejte přímo na přípravě integrovaného projektu.

Projekty technické asistence

Poskytují akční granty, které pomáhají žadatelům při přípravě integrovaných projektů.

Integrované projekty

Realizují na velkém území (v rámci regionů, více regionů, na národní úrovni nebo na mezinárodní úrovni) plány ochrany životního prostředí nebo klimatu nebo strategie vyžadované specifickou legislativou EU pro životní prostředí nebo klima, především v oblastech přírody, vody, odpadů, ovzduší a také zmírňování klimatické změny a adaptace na klimatickou změnu. Zaručují zapojení zainteresovaných subjektů a podporují koordinaci a mobilizaci alespoň jednoho unijního, národního nebo privátního zdroje financování.

Dlouhodobě se věnujete projektovým tématům, která si v daném roce zvolila za prioritní EK a chcete zpracovat zadání, které je přesně dané?

Přípravné projekty

podporují (pouze v rámci Podprogramu životní prostředí, nikoliv Podprogramu klima) specifické potřeby rozvoje a realizace politiky a legislativy EU pro ochranu životního prostředí. Seznam těchto potřeb je každoročně obměňován.

Zastupujete neziskovou organizaci působící ve sféře životního prostředí, která realizuje aktivity na úrovni EU? Sledujete samostatnou výzvu vyhlášenou každoročně v dubnu–červnu.

Operační granty

Podporují operační a administrativní náklady neziskových organizací aktivních na poli ochrany životního prostředí nebo klimatu na úrovni EU.

Finanční nástroje

Máte výdělečný záměr podporující ochranu životního prostředí nebo adaptaci na změnu klimatu a hodila by se vám půjčka nebo hledáte přímou investici? Kontaktujte Evropskou investiční banku.

Nástroj financování přírodního kapitálu (NCF)

Nový finanční nástroj, který poskytuje příležitosti financování ve formě půjček nebo přímých investic pro pilotní projekty generování příjmů nebo úsporu nákladů podporujících ochranu přírodního kapitálu včetně projektů pro adaptaci na změny klimatu.

http://ec.europa.eu/environment/life/funding/financial_instruments/ncff.htm

Jste malým či středním podnikem se zájmem o půjčku na projekt zvyšující energetickou efektivitu? Pro ČR je zprostředkujícím subjektem Komerční banka.

Soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost (PF4EE)

Nový finanční nástroj, který poskytuje půjčky pro investice do projektů energetické efektivity upřednostňovaných národními akčními plány energetické efektivity. Velikost poskytnuté půjčky se může pohybovat od 40 000 € do 5 milionů € (ve výjimečných případech i více).

http://ec.europa.eu/environment/life/funding/financial_instruments/pf4ee.htm

7. Detailní plánování s partnery a zainteresovanými subjekty

V tomto kroku by měl žadatel (znovu) kontaktovat potenciální partnery, které potřebuje k realizaci projektu. Měli by jednat o detailech projektu, rozsahu aktivit, rozpočtu. Žadatel by měl také kontaktovat instituce, jejichž souhlas bude potřebovat při realizaci aktivit, např. Českou inspekci životního prostředí, obecní a krajské samosprávy, vodohospodářské orgány, majitele pozemků

a další stakeholdery. Nezapomínejte ani na strategii vtažení cílové skupiny, kterou potřebujete k naplnění vašich cílů.

Zajistěte platnost smluv o případném kofinancování projektu již před jeho podáním. Vyhněte se tak možným rozčarováním v pozdější fázi, zejména pokud by bylo potřeba kvůli neúspěšnému kofinancování odstoupit od schváleného projektu.

8. Identifikace rizik

V této fázi je nutné identifikovat všechna v současnosti známá rizika, která by mohla ohrozit implementaci projektu. K identifikaci rizik je potřeba využít formulář *B4 - EXPECTED CONSTRAINTS AND RISKS RELATED TO THE PROJECT IMPLEMENTATION AND HOW THEY WILL BE DEALT WITH (CONTINGENCY PLANNING)* a související instrukce v pokynech. Reálně zhodnoťte možná rizika a vylučte nereálná očekávání typu vřelého zájmu veřejnosti, perfektní spolupráce s partnery, hladkého průběhu soutěžení veřejných zakázek apod.

Příklady identifikovaných rizik

Pozemky

Pokud je potřebné projekt realizovat na cizích pozemcích, je nutné se dohodnout dopředu s vlastníky na pronájmu nebo prodeji a připravit s nimi smlouvy o smlouvách budoucích nebo je zahrnout do projektu jako partnery.

Projektový tým

Je potřeba dopředu rozmyslet, které konkrétní osoby budou realizovat projekt (manažer projektu, experti, účetní...) a zahrnout tyto osoby od začátku do přípravy projektu. Pokud není základní projektový tým dohodnutý dopředu, nevyplatí se projekt podávat, protože hrozí riziko, že se nenajdou kompetentní osoby, které by jej zvládly zrealizovat.

Finanční krytí

Pokud je žadatelem obec nebo státní instituce, je potřeba si dopředu naplánovat kofinancování projektu v příslušné výši (nejčastěji 40%) a nechat si ho schválit místním zastupitelstvem nebo na úrovni instituce.

Bankovní záruky

Pokud je žadatelem soukromá firma nebo nezisková organizace, je nutné počítat s tím, že nemá-li organizace uspokojivý ekonomický výsledek, bude si muset po podpisu smlouvy v případě schválení projektu v bance vystavit záruku na 40% výše grantu. Bez toho Evropská komise nepošle peníze na realizaci projektu napřed. V tomto případě je už při psaní projektu nutno ověřit u bank podmínky záruky a náklady spojené s úroky za poskytnutí bankovní záruky si narozpočtovat do kategorie Ostatní. Více viz **Evaluation Guide**.

9. Vytvořit první návrh rozpočtu

I v tomto případě je nutné se slovo od slova řídit instrukcemi k finančním formulářům v pokynech, proto je potřeba si je pořádně přečíst a průběžně studovat. Vyplnění formulářů pouze na základě „selského rozumu“ vyústí v neúspěch projektu. Při tvorbě rozpočtu je potřeba dávat pozor na vyváženost rozpočtových kategorií a pečlivý popis a odůvodnění nárokových nákladů s přihlédnutím k těmto omezením:

Služby

Mohou představovat maximálně **35%** rozpočtu.

Vybavení

Oprávněnými náklady na **nově pořizované vybavení** používané výhradně pro účely projektu, jakým jsou např. počítače, jsou pouze ÚČETNÍ ODPISY vypočítané podle předpisů české legislativy se zachováním LIFE limitu max. 50 % z nákupní ceny zařízení; odpisy u infrastruktury (nelze financovat velkou infrastrukturu nad 500.000 €) se uplatňují do výše max. 25 %. Pro maximální míru odpisu je nutno pořídit zařízení na začátku realizace projektu (viz „zelené“ zakázky).

Projekty NAT/BIO

Podmínka minimálně 25 % rozpočtu na konkrétní ochrannářské aktivity – takové, které přímo zlepšují (nebo zpomalují, zastavují sestupnou tendenci) stupeň ochrany / ekologické nároky druhů, stanovišť, ekosystémů a ekosystémových služeb. Pozor na možnost krácení rozpočtu hodnotitelem o aktivity, které nebudou považovány za způsobilé.

Režie

Režijní náklady, které by žadateli vznikly, i kdyby projekt nerealizoval, nejsou oprávněné. Režijní náklady spojené s projektem se nevyčísľují jako jednotlivé položky (např. telefony, pronájem kanceláře, vodné, stočné, poplatky za energie apod.) ale započítávají se jako **max. 7 %** z ostatních nákladů na konci, po sestavení všech ostatních položek rozpočtu, a to za každého příjemce zvlášť! Pro auditní zprávu na konci projektu je však zapotřebí mít k dispozici veškeré účetní doklady o uhrazených režijních výdajích **od všech příjemců**.

Platy

Mzdové náklady se vypočítávají ze skutečné superhrubé mzdy včetně penzijního připojištění a přepočítávají se na osobodny. V případě, že se chce žadatel vyhnout podrobnému vykazování odpracované práce (timesheets), přepočítá požadovanou roční superhrubou mzdou zaměstnance na 215 projektových osobodnů (1720 hodin) za rok. V počtu 215 osobodnů je již zahrnuta dovolená, státní svátky, víkendy a 10 dnů nemocenské⁷.

Cestovné

Musí být detailně popsáno s počty cest, počty účastníků, destinacemi a účelem cest.

2% pravidlo

Pokud je žadatelem státní instituce, lze kofinancování projektu částečně pokrýt z platů stávajících zaměstnanců pracujících na projektu, ale příspěvek všech institucí do projektu musí být ještě o 2 % vyšší než součet platů jejich stávajících zaměstnanců pracujících na projektu.

Green procurement

Žadatel by měl naplánovat své veřejné zakázky dle „zelených“ ekologických pravidel http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm. Pouhá zmínka o využívání „zelených zakázek“ není dostačující.

Audit projektu

Náklady na provedení nezávislého auditu jsou způsobilé. Doporučujeme, aby v průběhu realizace projektu byl proveden jeden finanční audit, rozdělený na dvě etapy: poprvé před odesláním střednědobého reportu a podruhé před odesláním závěrečné zprávy.

Kurzovní ztráty

Nejsou způsobilým výdajem. Zřídte si účet projektu v eurech a převádějte měnu podle vaší běžné účetní praxe. Bez eurového účtu projektu musíte využít [měsíční sazbu Evropské komise](http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm)⁸.

⁷ Při přepočtu požadované superhrubé mzdy na osobodny využijte kalkulačku pracovních dnů v kalendářním roce/období: <http://kalendar.beda.cz/pracovni-kalkulacka>

⁸ http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

Pak máte dvě možnosti:

1. používat měsíční kurz (viz inforeuro), který se uplatní ke dni, kdy daný náklad vznikl;
2. používat měsíční kurz (inforeuro), který se uplatní k 1. pracovnímu dni měsíce následujícího po uplynutí finančního období, za něž se podává finanční zpráva.

Jako ochranu proti kurzovým ztrátám si navyšte o cca 10% každou rozpočtovou položku.

Doklady

Veškeré **doklady** včetně nákladů utracených z režii si musí koordinující příjemce archivovat **za všechny příjemce** (partnery).

Doporučuje se vytvářet rozpočet maximálně podrobně na jednotlivé položky a výdaje uvádět na základě slovního popisu projektu, který je odůvodní. Nespoléhejte se na odhad nákladů, konzultujte typ potřebného zboží/služby a jeho cenu u příslušných odborníků.

10. Dokončit první návrh projektu

V tomto kroku je potřeba vypracovat podrobný popis aktivit včetně kompetencí do formuláře žádosti, vyplnit všechna povinná pole, připravit přesný časový harmonogram s dostatečnou časovou rezervou a podrobný rozpočet včetně harmonogramu rozpočtových výdajů, prodiskutovat aktivity, finance i časový harmonogram se všemi partnery a dohodnout se na konečné verzi, která bude předložena v projektu.

K časovému harmonogramu připočtete časovou rezervu 3–6 měsíců.

Důležitou věcí, bez níž nebude projekt Evropskou komisí přijat k hodnocení, je získat od všech partnerů projektu všechny potřebné podepsané a orazítkované formuláře s prohlášením o bezdlužnosti a jejich finančním příspěvku (formuláře A3, A4) a případně získat od relevantní národní autority (např. sekce ochrany přírody a krajiny MŽP ČR, správy CHKO, krajského úřadu apod.) potřebné potvrzení formuláře A8 - *DECLARATION OF SUPPORT FROM THE COMPETENT AUTHORITY*. Dále při hodnocení pomohou dopisy vyjadřující podporu příslušných orgánů a institucí.

11. Podat žádost o národní kofinancování (volitelně)

Pokud je daný rok otevřena národní výzva, může projektový návrh předkládaný do Podprogramu životní prostředí i do Podprogramu klima po schválení ze strany EK získat národní kofinancování z rozpočtu MŽP ve výši **max. 10 mil. Kč** a současně **ne více než 15%** z celkových způsobilých nákladů projektu. Harmonogram národní výzvy sledujte na [webu MŽP](http://www.mzp.cz)⁹. Při rozhodování o udělení národního kofinancování je hodnocena především míra rozpracovanosti projektového návrhu a kvalita jejího zpracování, a to po stránce odborné i formální. Žadatel musí mít pro získání národního kofinancování právní subjektivitu a sídlo v České republice.

12. Vlastní hodnocení projektu podle evaluačních kritérií a poslední úpravy projektu

V této fázi si prostudujte všechna kritéria v dokumentu Evaluation Guide, který je součástí výzvy, a pokud možno co nejobektivněji zhodnoťte svůj napsaný projekt podle něj. Rozmyslete se, co by se dalo na projektu ještě upravit, aby byl vzhledem ke sledovaným kritériím lepší. Zároveň je potřeba naposledy ověřit, zda projekt splňuje všechna kritéria způsobilosti, která jsou v guidelines uvedena. Pokud ne, je potřeba doplnit obsah požadovaný pravidly a zkompletovat projekt.

⁹ http://www.mzp.cz/cz/narodni_vyzva_life

Porovnejte vaši žádost s obvyklými důvody k zamítnutí žádostí v evaluační fázi

Prioritní oblast Příroda a biodiverzita (NAT/BIO)

Fáze přípustnosti, vylučování a způsobilosti

- Žadatelé neposkytnou dodatečné informace, pokud jsou o ně požádáni Komisí. Žadatelé by měli zajistit, aby e-mailová schránka uvedená koordinujícím příjemcem byla platná, aktivní a denně kontrolovaná a to dlouhodobě (evaluace podaných projektů trvá 7–8 měsíců). Komise komunikuje se žadatelem pouze e-mailem.
- Návrhy LIFE Příroda a biodiverzita vyčleňují méně než 25% z celkového rozpočtu na konkrétní ochrannářská (managementová) opatření. V případě, že dojde během hodnocení k vyloučení některého (některých) opatření z důvodu nezpůsobilosti, může poklesnout procento konkrétních ochrannářských aktivit pod 25%!
- Popis projektových aktivit je nedostatečný.
- Specifikum LIFE Příroda a biodiverzita: návrhy nenaplňují kritéria demonstrativnosti nebo inovativnosti. Návrhy, které obsahují pouze aktivity replikující osvědčené postupy (nejlepší praxe) nejsou podporovány.
- Specifikum LIFE Příroda a biodiverzita: návrhy často nespádají do této prioritní oblasti.
- Subjekt koordinujícího příjemce nemá v ČR právní subjektivitu.
- Formuláře chybí nebo nejsou úplné; povinné podpisy / data podpisů chybí, povinné finanční přílohy chybí.
- Návrhy nejsou podány ve správném formátu (správné prioritní oblasti).

Fáze technického výběru

- Ochrannářská (managementová) opatření v terénu v rámci LIFE Příroda nemají příslušný vztah k soustavě Natura 2000.

Prioritní oblast Životní prostředí a účinné využívání zdrojů (ENV)

Fáze výběru (Technické posouzení žádostí)

- Návrhy se netýkají prioritních oblastí uváděných v Pokynech pro žadatele
- Návrhy nenaplňují kritéria demonstrativnosti a inovativnosti.

Ve fázi Udělování jsou návrhy podrobeny hloubkové evaluaci založené na několika specifických kritériích (ty jsou dostupné v „Pokynu pro hodnocení LIFE návrhů“). Většina projektů v rámci ENV selhává v těchto kritériích:

- Technická koherence a kvalita
- Finanční koherence a kvalita
- Přispění ke specifickým cílům prioritní oblasti
- Přidaná EU hodnota (ve více kategoriích)
- Návrhy postrádají / obsahují vágní logické propojení mezi řešeným problémem a cíli, aktivitami a zamýšlenými výsledky.
- Aktivity jsou nedostatečně popsány.
- Projektové náklady nejsou dobře odůvodněny a popsány či nenabízejí dostatečnou protihodnotu k vynaloženým finančním prostředkům.
- Projektu chybí příslušná struktura řízení.
- Návrh nedovoluje adekvátní časové plánování/časové rezervy např. pro získání povolení nebo nepředpokládané události.
- Popsané demonstrační aktivity nejsou provedeny během trvání projektu nebo jsou zahájeny až příliš pozdě na to, aby mohly být výsledky efektivně posouzeny.
- Návrhy neposkytují odpovídající kvantifikaci výsledků nebo předpokládaného environmentálního dopadu.
- Očekávané výsledky projektu nejsou dostatečně zřetelně formulovány, aby to umožnilo zhodnocení jejich trvalého efektu. K řešení problému přispívají v omezené míře.

- Návrh neobsahuje příspěvek rozvíjející či implementující politiky EU.
- Návrhy postrádají vhodné diseminační strategie (využijte [komunikační nástroje](#)¹⁰).

Prioritní oblast Environmentální řízení a informace (GIE)

- Návrh ukazuje na nedostatečné uvědomění si nebo nesprávnou identifikaci skutečného problému, který má být řešen.
- Související informace, současná situace, velikost problému, učiněná opatření atp. nejsou dostatečně popsány. Integrace navržených aktivit do současného kontextu postrádá potřebné vysvětlení a konkrétní kvantifikovatelné výstupy, které by umožnily informované rozhodnutí o přístupu.
- Cíle a výsledky projektu nejsou kvantifikovány - hodnotitelé potřebují vidět adekvátní kvantifikované konkrétní cíle (např. dopady a významné, měřitelné výsledky).
- Návrhy postrádají dostatečně podrobný popis úkolů, a povinné/klíčové informace.
- Špatný rozpočet (např. předražený, nedostatečně podrobný, chybějící náklady).
- Chabá/nepopsaná struktura řízení projektu, zejména v případě partnerství mnoha subjektů.
- Absence odpovídající analýzy rizik a plánování pro nepředvídatelné události.
- Žadatel i partneři postrádají potřebnou odbornost v životním prostředí nebo propagaci.
- Návrhu chybí jasná strategie (např. spojení s jinými probíhajícími lokálními, regionálními, národními, EU iniciativami v téže oblasti; spojení s předešlými a budoucími aktivitami/akcemi).
- Návrhu chybí potřebné podrobnosti (např. „zorganizujeme x workshopů“ bez určení záměru, obsahu nebo rozsahu akcí).
- Návrh má malý celkový efekt na řešený environmentální problém.

Zhodnoťte navíc udržitelnost: celkové (dlouhodobé) cíle, indikátory výsledků a výstupů, monitoring dopadu projektových aktivit, možnosti úspěchu, after-LIFE plán, webové stránky a diseminace, podpora a participace stakeholderů.

Klíčová hodnotící hlediska žádostí (kromě popsaných v příslušných Guidelines for evaluation):

Prioritní oblast Životní prostředí a účinné využívání zdrojů (ENV)	Prioritní oblast Příroda a biodiverzita (NAT/BIO)
Technické a komerční uplatnění výsledků	Environmentální přínos
Environmentální přínos	Důsledky na politiky a legislativu
Relevance k politikám a legislativě	Snížení stavu ohrožení
Dlouhodobá udržitelnost	Dlouhodobá udržitelnost
Environmentální, ekonomické a sociální výhody	Regionální, národní, přeshraniční dopad
Demonstrativnost, přenositelnost, spolupráce	Inovační, demonstrační přínos
Inovace	Socio-ekonomické dopady

13. Pošlete předkládaný návrh projektu MŽP ČR k připomínkování (volitelně)

Pokud je ještě dostatek času před ukončením evropské výzvy, má žadatel možnost poslat konečný návrh projektu k připomínkování na e-mail life@mzp.cz.

Pokud jste podali žádosti do národní výzvy, bude automaticky podrobně připomínkována. Dejte tedy raději svůj návrh přečíst někomu, kdo se ve vaší branži neorientuje – zjednodušte odborný popis problematiky tak, aby se v ní logicky vyznal i laik.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/index.htm>

14. Vlastní závěrečná kontrola projektové žádosti a povinných příloh

Mají žadatel a všichni partneři (až na odůvodněné výjimky) sídlo na **území EU**?

Povinné přílohy

Mají prohlášení koordinujícího příjemce **A2<A3**; prohlášení přidružených příjemců **A4<A5**; příp. prohlášení kofinancujícího subjektu **A6**; prohlášení o podpoře národních autorit (povinné u NAT/BIO) a prohlášení stakeholderů **A8 DATUM a PODPIS** a jsou naskenovány a nahrány do formuláře žádosti?

Finanční přílohy

Pokud je žadatelem (koordinujícím příjemcem) soukromá firma nebo nezisková organizace, musí být přiloženo zjednodušené finanční prohlášení; výroční účetní uzávěrka s výkazy zisku a ztrát (nově založené subjekty navíc business plán na následujících 12 měsících) a zpráva auditora – tyto dokumenty musí být naskenovány ve formátu pdf. Pokud je žadatelem organizace státní nebo veřejné správy, musí přiložit povinnou deklaraci dokazující, že je státní nebo veřejnou organizací.

Přílohy aktivit

Je u aktivity management projektu organigram, z něž je průkazné, že manažer řídí všechny zaměstnance projektu? V případě mezinárodního partnerství doložte také tabulkový přehled mezinárodního konsorcia (stát, příjemce, role v projektu).

Obsahuje projekt NAT/BIO tabulku konkrétních ochrannářských aktivit? Sloupce tabulky: kód aktivity; název aktivity; zdůvodnění, proč je ochrannářská (přímo snižuje stupeň ohrožení [conservation status] druhu / stanoviště / ekosystému / ekosystémové služby); kalkulace nákladů.

Technická pravidla příloh:

Mapy, grafy, tabulky, obrázky, fotografie, organigramy atp. musí mít formát souboru PNG, JPG, TIF, GIF (XLSX jen zvláštní tabulka indikátorů); PDF použijte pouze u jednostránkových příloh a povinných finančních příloh. Velikost 1 souboru max 2 MB.

Nezapomínejte: zásadní informace uvádějte do textu žádosti, příloha je doplněk.

Vyplňování elektronického formuláře a kontrola

- Ujistěte se, že jste vyplnili všechna povinná pole
- Ujistěte se, že potřebné formuláře a přílohy jsou podepsány, datovány a uploadovány.
- Formulář *B1* musí být v angličtině.
- Vložte podrobné mapy jednotlivých oblastí i mapu vzájemných vztahů těchto oblastí, pokud je to adekvátní (formát A3 nebo A4). Jejich měřítko, název, legenda a další texty (názvy řek, sídel apod.) musejí být čitelné. Využijte <http://natura2000.eea.europa.eu> (důležité hlavně pro NAT/BIO).
- Některé části žádosti zůstávají prázdné. Vyplnili jste do těchto polí „not applicable“ – nehodí se, „no relevant information“ – nerelevantní nebo jinou odpovídající poznámku?

15. Podání projektu na stránkách EK

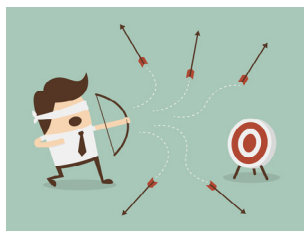
Po důkladné kontrole žadatel podává projekt prostřednictvím elektronického formuláře žádosti na <https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb/>. Upozorňujeme, že s blížící se uzávěrkou výzvy nemusí být stránky se žádostí dostupné z důvodu **přehlcení serverů EK**. Bezpečnější je tak projekt podat (nahrát) tlačítkem SUBMIT, přestože ještě budete projekt editovat: systém umožňuje opakované podání žádosti. Informace k vyhlášené výzvě naleznete na webu Evropské komise <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>.

16. Čekání na výsledky hodnocení vašeho projektu

Vzhledem k náročnosti hodnotícího procesu a počtu podaných projektů v jiných členských zemích mohou být výsledky výzvy ohlášeny v březnu až **květnu** následujícího roku! Počítejte s prodlevou. Pokud tušíte, že to tentokrát nevyjde, rovnou využijte čas pro přepracování a přípravu vašeho projektu do následující výzvy.

Podpis grantové smlouvy a zahájení realizace projektu očekávejte v červnu/červenci následujícího roku. Veškeré výdaje projektu jsou způsobilé pouze od termínu zahájení do termínu ukončení projektu.

Doporučení na závěr

LIFE je velkou příležitostí pro realizaci rozsáhlých a dlouhodobých aktivit přesně podle Vaší představy! Pro zařazení do prestižního klubu řešitelů LIFE projektů je však nutné se na straně žadatele i partnerů důkladně připravit a požadavkům programu **přizpůsobit interní fungování po všech stránkách** (administrativní, manažerské, finanční, personální aj.). Pokud organizace není ochotna toto podstoupit, je zbytečné podávat projekt do programu LIFE.

Projekt LIFE vyžaduje **přesné sledování každého finančního toku** od začátku projektu a zkušenosti i flexibilitu finančního a projektového manažera. Pokud to nejsou současní zaměstnanci organizace schopni zabezpečit, je potřeba najmout takové zaměstnance, kteří toho budou schopni.

Po schválení projektu je potřeba vytvořit **system ve všech oblastech** – managementu, administrativě, účetnictví apod. Pokud organizace systém nemá, musí ho vytvořit, jinak přijde o značné finanční prostředky.

Výhody a nevýhody programu LIFE

Příprava projektového návrhu

- vysoká administrativní náročnost programu
 - časově náročné vypracování projektového návrhu a vystavení projektové logiky
- vysoká celoevropská konkurence žadatelů
- vysoká míra požadovaného spolufinancování z vlastních zdrojů
- dlouhá doba hodnocení projektových návrhu (cca 8 měsíců)
- neuznatelné náklady na přípravu projektového návrhu (vyjma národní výzvy)
- + nadstandardní asistence a zpětná vazba Národního kontaktního místa programu LIFE v ČR žadatelům při přípravě projektu
- + jasná pravidla a transparentnost programu
- + možnost přepracovat neúspěšnou žádost do následující výzvy
- + možnost využít národní kofinancování ve výši max. 15% celkových způsobilých výdajů a zároveň max. 10 mil. Kč
- + možnost programu hradit osobní výdaje (mzdy, cestovné)
- + délka projektu koresponduje s jeho projektovými cíli (obvykle 2–5 let)
- + příležitost pro mezinárodní partnerství a další rozvoj aktivit a organizace žadatele
- + příležitost pro propojení vědy a výzkumu s byznysem
- + široké a otevřené pole pro realizaci inovativních a kreativních nápadů, možnost testovat metodiku

Implementace programu

- nároky na zkušený projektový tým, práce projektového manažera na celý úvazek (reportování o projektu navíc v angličtině)
- nutnost předfinancování zůstatkové platby ve výši 30% přiděleného kofinancování EU
- + nadstandardní asistence a zpětná vazba Evropské komise, jejích externích monitorů a případně Národního kontaktního místa programu LIFE při realizaci projektu a dosahování jeho cílů
- + externí monitor projektu, který dohlíží na jeho implementaci a průběžně upozorňuje na možná rizika
- + realizace projektu podle vlastního žadatelova scénáře (projektového návrhu)
- + není nutno předfinancovat celý projekt z vlastních zdrojů – prostředky EU jsou přidělovány zpravidla ve 3 platbách: zálohová ve výši 30%, zálohová ve výši 40% po schválení průběžné zprávy
- + relativní finanční flexibilita při realizaci projektu (paušálně využitelných až 7% výdajů na režie; po zdůvodnění možné přesuny mezi jednotlivými rozpočtovými kategoriemi až do výše 20% celkových způsobilých nákladů schváleného rozpočtu projektu bez nutnosti měnit grantovou smlouvu)
- + propojení na ostatní řešitele podobných projektů – získání širokých kontaktů v EU
- + zajištění široké publicity projektu (možnost připravit marketingovou kampaň)

Základní doporučení

- ČTĚTE ZNOVU A ZNOVU Guidelines for Applicants a dále Evaluation Guide, Model Grant Agreement, Financial Administrative Guidelines aj.
- UJISTĚTE SE, že LIFE je pro vás vhodný finanční nástroj (LIFE nelze vnímat jako nástroj pro financování běžných provozních nákladů)
- ZVAŽTE, které výjimky se na vás mohou vztahovat
- Zajistěte finanční koherenci, sledujte EFEKTIVITU NÁKLADŮ
- ZŮSTAŇTE ÚZCE ZACÍLENI – NEZAHRNUTÉ aktivity, které nemají vztah k cíli vašeho projektu
- Pamatujte si: Pokud váš projekt nespadá mezi prioritní projektová témata, popřípadě politické priority EU, přicházíte o body!
- HODNOTÍCÍ proces projektů v LIFE je velmi náročný, důkladný a dlouhý, ale i neúspěšný žadatel získává dobrou zpětnou vazbu, aby mohl projekt přepracovat a podat do výzvy následující rok.

Časté příčiny neúspěchu

- Méně než 25 % konkrétních ochranných opatření (NAT/BIO)
- Nepřesvědčivě demonstrační nebo pilotní (pro ENV, CCA a CCM)
- Slabá koherence a kvalita (technická a/či finanční)
- NEDOSTATEČNÁ ZNALOST PROGRAMU ► NEDOSTATEČNĚ ZPRACOVANÁ ŽÁDOST

Úspěšný projekt charakterizuje

- Motivovaná osoba projektového manažera pracující na plný úvazek
- Motivované a úplné projektové konsorcium partnerů
- Integrace a podpora důležitých stakeholderů (zainteresovaných subjektů)
- Cílové skupiny jsou zapojeny do realizace projektu
- Dobré zhodnocení výchozího stavu (environmentálního problému)
- Jasné cíle řešící/přispívající k vyřešení problému
- Schválený projekt je lepší než 80 % předložených konkurenčních projektů!

life@mzp.cz

Kdy se můžete obracet na Národní kontaktní místo pro LIFE

- Chcete konzultovat váš první koncept projektu
- Máte otázky ohledně komplementárních finančních nástrojů
- Potřebujete poradit s programovými pravidly a vyplňováním formulářů žádosti
- Žádáte o kofinancování v rámci národní výzvy LIFE (získáte i zpětnou vazbu na projekt)
- Chcete připomínkovat rozpracovaný projekt (pokud je dost času před ukončením výzvy)
- Hledáte partnery v ČR či zahraničí aj.